

udsat Præmier, tror jeg, at det har været en meget virksom Drijsjeder til at fremme Interessen for den Sag, for hvis Skyld de have været udsatte. Jeg anbefaler altsaa det ærede Thing at vedtage Forslaget under Nr. 28. Selvsølgelig er jeg velvillig stemt lige over for Flertallets Forslag under Nr. 29. Jeg skal med stor Fornøjelse modtage det og anvende det i den Hensigt, hvori det tilbydes, ligesom jeg ogsaa her skal tilspie den Dplysning, at naar det paagældende Undervisningskursus har været lagt paa en uheldig Tid; saa er dette begrundet i, at det var første Gang, det blev afholdt, og at man ikke havde kunnet skaffe det til Veie i rette Tid. Det er imidlertid Tanken for Fremtiden: at henlægge det til den af det ærede Udvalg paapegede Tid, som ogsaa maa siges at være mest bekvem for de Folk, der skulle have Nytte af Foranstaltningen.

Formanden: Der er endnu indtegnet 8 Lædere angaaende dette Afsnit. Da de Vindringsforslag, om hvilke det ikke er Enighed mellem Ministeren og hele Udvalget, ere saa og forholdsvis af ikke meget stor Betydning, skalde jeg henstille til ærede Medlemmer, om de kunde indskrænke Omfanget af deres Udtalelser.

Frederiksen: Jeg anerkjender det Maadehold, som det ærede Flertal helt igjennem ved Finantslovens Behandling har lagt for Dagen i sine Forslag, og jeg finder det samme Maadehold i den Motivering, vi have hørt af den ærede Ordfører. Men netop dette gjør, at jeg med saa meget mere Tillid til, at det vil blive taget til Følge, kan tillade mig med Hensyn til et enkelt af de Forslag, der foreligger i Dag, at udtale mig og gjøre en Henstilling ikke mindst til den ærede Ordfører og dem, der følge ham. Jeg tilstaar, at der er Intet i den afgivne Betæntning, som mere forundrer mig, og hvor jeg mindre kan billige det, som er fremkommet fra det ærede Flertal, end Forslaget om at negte de 1,800 Rbd. til Landbohøjskolen. Den ærede Ordførers Tankegang var mig ganske vist ingenlunde fremmed. Jeg tilstaar, at ogsaa jeg ligesom han nu med Hensyn til hele Landbohøjskolens Indretning har haft en alvorlig Tvivl om, hvorvidt det var rigtigt, at det Offentlige i sin Tid indløb sig paa at betale for private Folks Undervisning og Dplæring; det er et Spørgsmaal, om man ikke kunde antage, naar den hele Undervisning i det Hele var tilstrækkelig nyttig og fordelagtig, at saa de, der havde Nytten deraf, ogsaa selv vilde søge den og betale for den, og Staten altsaa ikke behøver at indrette den Slags Skoler; netop efter de Omner, jeg beffæstiger mig med, ligger den Betragtning mig meget nær, at Private nok selv skulle vide at staa og betale den Slags Ting. Men ligesom i mange andre Forhold Erfaringen lærer, at der er store Unntagelser fra denne almindelige

Regel, saaledes tilstaar jeg, at der er Intet, der hurtigere har belært mig om Rigtigheden af saadan Unntagelse end de Erfaringer, vi allerede have ude fra Landbohøjskolen. Kan saaledes Nogen, skjøndt der ikke er hengaaet mange Aar, siden denne Skole blev indrettet, i 1856, virkelig være i Tvivl om den Nytte, Landet har haft af den Virksomhed, som skyldes den? I det Fæste af Tidsskrift for Landøkonomi, som i disse Dage er kommet, læste jeg i Aftes en Sammenligning mellem Udsøfjelen af Landets vigtigste Produkter i de senere Aar, og tager jeg ikke fejl, saa er Udsøfjelsværdien af Smør og andre Kvægavlsprodukter steget fra 19 Millioner eller vistnok endnu mindre saa Aar tilbage til henvend 30 Millioner isjor, eller lige saa meget, som for saa Aar tilbage hele vor Udsøfjel af Agerbrugsprodukter udgjorde. Den væsentligste Del af denne Fremgang skyldes selvsølgelig det energiske og udholdende Arbejde af de mange Private rundtom i Landet; men vil Nogen negte, at de Mænd, som arbeide ved Landbohøjskolen, Professor Prosch, og hvad nu de andre Professorer hedde, eller, at en Mand som Segelcke, der arbeider for Landhusholdningssekskabet, have en ganske overordentlig Fortjeneste af de Fremskrift, der foregaa Dag for Dag, og som fylde ikke saa ganske lidt i mange Mennefters Lomme her i Landet. Den ærede Ordfører sagde nu: Hvorfor ikke lige saa godt give Understøttelse f. Ex. til Handelsakademier eller andre Opdragelsesstoler i Handelens og Industriens Tjeneste? Jeg skal dertil svare, at vi give jo dog ogsaa en Understøttelse i saa Henseende, navnlig til tekniske Skoler; men der er da ogsaa den Forskjel, at Agerbruget indtager en ganske anden Plads blandt Landets Nævninger end hvilkenfomhelst anden Virksomhed, og naar jeg sammenligner, hvad der her bidrages til Agerbruget, og hvad der gives i andre Lande i samme Diæned, saa er det forbausende lidt, vi udgive i den Retning. Ser man saaledes efter, hvad der i vort Naboland Sverige udgives dertil gjennem Husholdningssekskaber og ogsaa direkte fra Staten, saa vil man finde, at det løber op til et mange Gange større Belsb end det, der er Tale om hos os, ja, undtager jeg England, hvor der ingen Grund er for Staten til at træde til, fordi Private der gjøre saa overmaade Meget til Fremme af Agerbruget, da er jeg overbevist om, at der maatte neppe er nogen Stat, hvor der forholdsvis gjøres saa overordentlig lidt fra det Offentliges Side for at fremme Landets Hovederhverv som hos os. Hvad er det, der her er Spørgsmaal om, og som er anbefalet af de Tillidsmænd, der tilbels ere tagne af vor egen Midte? Der anbefales da for det første gjennem Forsøgsmarken at skaffe en videre Indsigt og da vel navnlig i Agerbrugskemien. Den hittede Minister har allerede gjort opmærksom paa, at det var temmelig ønskelst at henvise Eleverne til den første Sommer, thi de vare da ikke tomme